

ZEROs anbefalinger:

En klimavennlig reiseveileder

Publisert av Zero Emission Resource Organisation (ZERO)

Juni 2025.

Skrevet av

Haakon Tøndel Edvardsen

Ingvild Kilen Rørholt

Elisabeth Bergskaug

Layout

Nora Presttun Hindenes/ZERO

Illustrasjoner

Adobe Stock

Om ZERO

ZERO er en uavhengig, ideell organisasjon. Vi utvikler og fremmer konkrete klimaløsninger, som gir grunnlag for ny politikk og satsinger i næringslivet. Klimasaken er vår eneste oppdragsgiver.

Kontakt

Zero Emission Resource Organisation

Youngstorget 1

0181 Oslo

Telefon: 922 96 200

E-post: zero@zero.no

Org.nr.: 984 143 028

www.zero.no

En klimavennlig reiseveileder

Transport og reising står for store klimagassutslipp. Det finnes etablerte modeller og tiltak for personreiser som inkluderer arbeidsreiser, men hva med reisingen som foregår mens du er på jobb?

Ifølge reisevaneundersøkelsen for 2024, har 4 prosent av alle daglige reiser tjeneste som formål (Opinion, 2025). Reiser er en viktig del av arbeidslivet, og mange er avhengige av reiser for å utføre jobben sin, knytte kontakter og utveksle ideer. Reiser i tjeneste for en arbeidsgiver er omfattet av organisasjonens reiseveileder. Denne bør tilpasses virksomhetens størrelse og aktiviteter.

Overordnet skal en reiseveileder inneholde rutiner for planlegging og bestilling av reisen, hvem som godkjenner den og hvordan man gjør oppgjør for reisen. Så er spørsmålet; hvordan kan man utforme en mer klimavennlig reiseveileder? Hvordan

sørge for at klima er en viktig del av reiseveilederen?

For å kutte utslipp fra virksomhetens tjenestereiser og lage en mer klimavennlig reiseveileder, bør man starte med å analysere nåværende reisevaner. Gå gjennom reiseutlegg fra tidligere år som viser antall reiser, destinasjon og med hvilket transportmiddel reisene er tatt med for å få en oversikt over årlige klimagassutslipp fra tjenestereiser.

Dette vil også være viktig for bedrifters arbeid med Scope 3-utslipp, og vil gi oversikt over hva som er mulig å kutte av utslipp. Det kan også være en god del reise i tjeneste som ikke fanges opp av reiseutlegg, som sykkelturet, kollektivreiser tatt med eget månedskort, møter som er så nærmere at de kan gås til etc. Det er derfor lurt å også ta en reisevaneundersøkelse blant de ansatte på hvordan de foretar tjenestereiser.

1. Unngå

Redusere eller unngå behovet for transport

2. Flytte

Bytt til miljøvennlig transport

3. Forbedre

Forbedre teknologi og endre drivstoff

ZEROs anbefaling til utslippskutt fra tjenestereiser tar utgangspunkt i rammeverket unngå, flytte og forbedre. Hos DFØ kan vi lese: Nødvendigheten av en reise skal alltid vurderes ut fra klimahensyn før den foretas.

Reisen skal etter en samlet vurdering foretas på den hurtigste, rimeligste og mest miljøvennlige måte for staten, så langt dette er forenlig med en effektiv og forsvarlig gjennomføring (DFØ, 2025). **Men hva vil det si i praksis?**

Unngå

Digitale løsninger har gjort det mulig å møtes uten å treffes fysisk, og mange har blitt vant til å benytte digitale løsninger i arbeidshverdagen. Samtidig har det stor verdi å møtes fysisk. Om man skal møtes fysisk eller benytte seg av en digital løsning, avhenger av hva som er hensikten med møtet. Det vil være fordeler og ulemper ved både fysiske og digitale møter. Er det langt å reise, bør terskelen for digitalt møte være lavere.

Styrken til digitale møter er at alle kan delta. De er korte og effektive, gir større fleksibilitet og frihet, og sparer tid og penger. Samtidig er det viktig å være klar over svakhetene til digitale møter. De gir dårligere kommunikasjon, svakere påvirkningskraft, dårligere relasjonsbygging, det kan bli mer multitasking fra deltakerne og redusert engasjement.

Digitale møter fungerer godt når formålet er å gi statusoppdateringer,

dele informasjon, gjøre enkle avklaringer, det er få deltakere, deltakerne kjenner hverandre godt og det å skape tillit ikke er viktig.

Tips!

Det finnes flere tilbydere av reisevaneundersøkelser som kan gjøres via app.

Disse kan brukes til å få oversikt over virksomhetens reiseaktivitet, og til å kartlegge ansattes reisevaner til og fra jobb. Informasjonen kan brukes til å tilrettelegge for mer miljøvennlige pendlerreiser. Ha en grønn tråd gjennom all reisevirksomhet.

Ved utviklingen av en reiseveileder bør man iverksette gode praksiser for gjennomføring av digitale møter.

Tips til hva man kan ha med i en slik liste:

- Ha en tydelig agenda med mål for møtet
- Bruk presentasjonsteknikk tilpasset digitale møter
- Del kort, klar og konkret informasjon
- Styr hvem som tar ordet
- Inkluder alle gjennom å sørge for at alle får ordet
- Ha kamera på

Skal du delta på eksternt møte, konferanse eller holde innlegg, er det nødvendig å delta fysisk og foreta en reise. Det samme gjelder når du skal bygge nettverk eller dele sensitiv informasjon.

Før alle reiser, bør du gjøre følgende vurderinger:

- Hva er formålet med reisen?
- Hva er formålet med møtet?
- Vil dette møtet være like bra om det foregår digitalt?
- Kan du følge streaming eller se opptak om det er tilgjengelig på nett?
- Hvis reise er nødvendig, kan du planlegge å avholde flere møter på samme reise?

Til egne arrangementer må du også vurdere: Skal du gjøre det mulig for eksterne til møtet eller arrangementet å delta digitalt?

Hvor mye kan spares ved å unngå fly fra Oslo til Trondheim?

Strekningen Oslo – Trondheim er en av Europas mest trafikkerte flystrekninger. Ved å gjennomføre møtet digitalt istedenfor å fly denne strekningen, kan virksomheten per personreise spare opptil:

3000 kr (Booking.com, 2025)

6 arbeidstimer*

0,33 tonn CO₂ (Fremtiden i våre hender, 2023)

**Gitt reisetid til og fra flyplass, ventetid og faktisk reisetid med fly.*

Flytte

Ved fysisk deltakelse i møter som foregår i byen der virksomheten holder til, bør kollektiv, sykkel eller gange benyttes som transportmiddel. Hvis virksomheten har mye reisevirksomhet, bør den vurdere å inngå avtale med sitt lokale kollektivselskap, slik at dette kan benyttes til tjenestereiser. Dette vil også kunne påvirke de ansatte til å bruke kollektiv som transportmiddel til og fra jobb.

For virksomheter som eier sin egen bilpark, bør det ses på om det er mulig å benytte seg av bildelingstjenester isteden. Her kan overgang til bildeletjenester, med krav om elbiler, også bidra til å tilgjengeliggjøre elbiler i bildelingstjenester for flere i befolkningen.

Om det skal foretas en reise, bør du undersøke om flere i virksomheten skal reise til samme område så dere kan reise sammen. Det bør tydeliggjøres hvem i virksomheten som har ansvar for koordinering av samtransport, og

det kan opprettes en samreisekanal der ansatte deler når og hvor de skal reise.

På lengre reiser bør det benyttes tog der det er mulig. Arrangementer både internt og eksternt bør legges til steder der mer miljøvennlige transportmidler er tilgjengelige. Stadig flere bedrifter flytter nå sine firmaturer fra utlandet til et sted man kan gjøre noe fint i Norge, dette sparer utslipp og flyreiser.

For å insentivere miljøvennlige valg, kan virksomheten for eksempel kompensere bruk av nattog istedenfor fly med at ansatte får ekstra timer på timelisten for reisen.

Anbefalinger:

- Legg teambuildingsturen til et sted det går tog eller buss i rute
- Sjekk om ditt lokale kollektivselskap har bedriftsavtaler
- Undersøk muligheten for å ha en elsykkel eller to på deling tilgjengelig hos bedriften

Tips!

Hvis din bedrift reiser på flere møter i samme by eller region, kan det være nyttig å inngå en bedriftsavtale med ditt lokale kollektivselskap. Det vil flytte reiser over til mer klimavennlige transportformer, og kan være lønnsomt når en skal føre utlegg for reisen. Det finnes også kollektivselskap som har programmer som tilrettelegger for gange, sykkel og kollektivt til og fra jobb, noe som vil være en gulrot for ansatte til å endre sine reisevaner.

Forbedre

Ok. Du er kommet hit, du tar digitale møter der det egner seg, du har flyttet transporter over på mer miljøvennlige alternativer, nå står du igjen med de reisene du må ta, hvor du ikke har mer effektive alternativer.

Skal du kjøre? Kjør elbil!

Skal du fly? Fyll Bærekraftig flydrivstoff i tanken (biodrivstoff eller e-fuels).

Forbedretiltak i reiseveilederen, vil være hva slags kjøretøyteknologi og drivstoff virksomheten benytter til sin reiseaktivitet. Det bør stilles krav til at biler og turbusser som benyttes

er elektriske. Det samme gjelder om virksomheten benytter seg av bildeling.

Hvis man må foreta en reise og det ikke finnes andre alternativer enn fly, bør det benyttes fornybart drivstoff istedenfor å kjøpe kvoter. På den måten kutter man utslipp ved å bytte ut det fossile drivstoffet, istedenfor å kompensere for utslippet som har skjedd. Kontakt ditt reisebyrå, flyselskap eller drivstoffleverandører for å sikre at det fylles biodrivstoff for minst 15 prosent, helst 100 prosent av ditt selskaps flyreiser. Det er mulig å inngå en avtale med flyselskapene for hele bedriften.

Hva er effekten av bærekraftig flydrivstoff?

I nasjonalregnskapet telles all bruk av biodrivstoff som 100% utslippskutt. Hvis vi tar regner på det totale utslippet, også det som oppstår under produksjon (LCA beregninger), vil utslippskuttene fra bærekraftig flydrivstoff som følger bærekraftskriteriene i Refuel EU, kutte utslippene med minst 70%. Avhengig av råstoff kan det også være en del høyere. Luftfarten har i dag ikke så mange andre løsninger en SAF for å kutte utslipp på lengre distanser.

SAF kan også brukes for å få ned Scope 3 utslipp i SBTi sine programmer (Science based targets, 2021).

Reiseveileder – steg for steg

1. Få oversikt

- ☐ Samle inn og analyser data om antall reiser, transportmiddelvalg og formål med reisene.
- ☐ Få oversikt over dagens klimagassutslipp fra virksomhetens reiseaktivitet.
- ☐ Se på muligheten for å inngå bedriftsavtale med ditt lokale kollektivselskap.
- ☐ Se om det er mulig å bytte ut egen bilpark med bildelingstjeneste.
- ☐ Vurder om det er hensiktsmessig å ha tilgjengelige elsykler på arbeidsplassen

2. Legg til rette

- ☐ Klargjøre hvilke formål som det er nødvendig å reise for og hvilke som kan gjennomføres digitalt.
- ☐ Retningslinjer for gjennomføring av gode digitale møter.
- ☐ Gjør arrangementer og møter tilgjengelige digitalt.

3. Vurder

- ☐ Oppfordre og gi insentiver til å benytte mer miljøvennlige transportmidler.
- ☐ Flytt interne samlinger til steder som er tilgjengelige med tog og rutebuss.
- ☐ Opprett en reisekanal som gir mulighet for samkjøring.

4. Velg med omhu

- ☐ Benytt elektriske biler og turbusser
- ☐ Still krav til elektriske biler hos bildelingstjenester
- ☐ Kontakt flyselskap eller reisebyrå og etterspør mer biodrivstoff på deres flyvninger

5. Vær konsekvent

- ☐ Før kostnader og klimaregnskap for reiseaktivitet
- ☐ Tydelig kommuniser gjeldende reiseveileder
- ☐ Gi insentiver og skap engasjement for å kutte utslipp
- ☐ Ledere gå foran som godt eksempel!

Referanseliste

- Opinion (2025) Nasjonal reisevaneundersøkelse. Nøkkeltallsrapport 2024. Hentet fra: <https://www.vegvesen.no/globalassets/fag/fokusomrader/nasjonal-transportplan-ntp/reisevaner/2024/nokkeltallsrapport-rvu-2024-pdf-190324.pdf?v=494e5c>
- Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) (2025) Ofte stilte spørsmål om reiseavtalene. Hentet 16.06.2025 fra: <https://arbeidsgiver.dfo.no/lonn-goder-og-reise/reiser-og-satser/ofte-stilte-sporsmal-om-reiseavtalene>
- Booking.com (2025) Søk etter flyreiser fra Oslo (OSL) til Trondheim (TRD). Hentet 10.06.2025 fra <https://www.booking.com/flights/route/city-to-city/no-oslo-to-no-trondheim.no.html#:~:text=Hvor%20mye%20koster%20det%20%C3%A5%20fly%20fra,som%20er%20booket%20de%20siste%20seks%20m%C3%A5nedene>
- Fremtiden i våre hender (2023) Utslipp til himmels. Hentet fra <https://www.framtiden.no/filer/dokumenter/Rapporter/2023/fivh-utslipp-til-himmels-mars-2023.pdf>
- Science based targets (2021) Science based target setting for the aviation sector. Hentet fra: https://files.sciencebasedtargets.org/production/files/SBTi_AviationGuidanceAug2021.pdf

ZERO